

Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare

Sammanfattning

Utskottet anser att kommissionens förslag inte strider mot subsidiaritetsprincipen och föreslår att riksdagen beslutar att inte lämna ett motiverat yttrande och lägger utlåtandet till handlingarna.

I utlåtandet finns två reservationer (M, SD, C, KD).

Prövat förslag

Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU (KOM(2017) 253).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Kommissionens förslag	4
Utskottets prövning.....	6
Inledning.....	6
Förslagets förenlighet med subsidiaritetsprincipen	6
Reservationer	10
1. Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare (M, C, KD)	10
2. Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare (SD)	11
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över prövade förslag	13
<i>Bilaga 2</i>	
Reservanternas förslag till motiverat yttrande från Sveriges riksdag (reservation 1)	14
<i>Bilaga 3</i>	
Reservanternas förslag till motiverat yttrande från Sveriges riksdag (reservation 2)	16

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare

Riksdagen beslutar att inte lämna ett motiverat yttrande och lägger utlåtandet till handlingarna.

Reservation 1 (M, C, KD)

Reservation 2 (SD)

Stockholm den 13 juni 2017

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Raimo Pärssinen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Raimo Pärssinen (S), Annelie Karlsson (S), Jessika Roswall (M), Ann-Christin Ahlberg (S), Sven-Olof Sällström (SD), Niklas Wykman (M), Annika Qarlsson (C), Christian Holm Barenfeld (M), Eva-Lena Jansson (S), Fredrik Malm (L), Désirée Pethrus (KD), Helén Pettersson i Umeå (S), Magnus Manhammar (S), Erik Andersson (M), Paula Bieler (SD), Christina Høj Larsen (V) och Annika Hirvonen Falk (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Riksdagen har getts möjlighet att lämna ett motiverat yttrande över kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhängvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU (KOM(2017) 253). Den 4 maj 2017 hänvisade kammaren förslaget till arbetsmarknadsutskottet för subsidiaritetsprövning. Fristen för att lämna ett motiverat yttrande går ut den 28 juni 2017.

Den 9 maj 2017 beslutade utskottet att begära information om regeringens bedömning av tillämpningen av subsidiaritetsprincipen i direktivförslaget. Regeringen informerar riksdagen om sin bedömning i subsidiaritetsfrågan i en promemoria daterad den 22 maj 2017.

Kommissionens förslag

Bakgrund och syfte

Efter tillbakadragandet av kommissionens förslag från 2008 om att se över rådets direktiv 92/85/EEG om åtgärder för att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen för arbetstagare som är gravida, nyligen har fött barn eller ammar (det s.k. mammaledighetsdirektivet), tillkännagav kommissionen sin avsikt att utarbeta ett nytt, bredare initiativ, som tar hänsyn till samhällsutvecklingen under de senaste tio åren. Direktivförslaget om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhängvårdare är en del av ett paket av åtgärder för att uppfylla kommissionens nämnda åtagande.

Det allmänna syftet med direktivförslaget är att säkerställa att principen om jämställdhet mellan kvinnor och män tillämpas när det gäller möjligheter på arbetsmarknaden och behandling på arbetsplatsen. Genom att anpassa och modernisera EU:s rättsliga ram kommer direktivet att göra det möjligt för föräldrar och personer med omsorgsansvar att på ett bättre sätt kunna förena förvärvsarbete med omsorgsansvar. De specifika syftena med direktivet definieras på följande sätt:

- att förbättra tillgången till möjligheter till balans mellan arbete och privatliv, såsom ledigheter och flexibla arbetsformer
- att öka mäns uttag av familjerelaterade ledigheter och flexibla arbetsformer.

Förslagets huvudsakliga innehåll

Direktivförslaget innehåller bl.a. bestämmelser om pappaledighet om minst tio dagar i samband med barnets födelse, föräldraledighet till dess ett barn fyller

12 år för mamma respektive pappa i minst fyra månader, ledighet för vård av anhörig om minst fem arbetsdagar per år och arbetstagare, rätt till ersättning motsvarande minst den som ges ut vid sjukdom under ovanstående ledigheter och om flexibla arbetsformer för föräldrar och anhörigvårdare. Förslaget innefattar också skydd mot uppsägning och rätten att få tillbaka samma arbete eller arbete med motsvarande villkor efter ledighet eller förfrågan om flexibla arbetsförhållanden. I det fall det finns möjlighet att överföra ledighetsrätt mellan föräldrarna ska minst fyra månader vara reserverade för respektive förälder.

Förslagets bestämmelser om ledighet utökar och ersätter föräldraledighetsdirektivet (2010/18/EU) och kompletterar mammaledighetsdirektivet.

Utskottets prövning

Inledning

Subsidiaritetsprincipen regleras i artikel 5.3 i fördraget om Europeiska unionen. Enligt denna artikel ska unionen, på de områden där den inte har exklusiv befogenhet, vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå.

Unionens institutioner ska tillämpa subsidiaritetsprincipen i enlighet med protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. De nationella parlamenten ska se till att subsidiaritetsprincipen följs i enlighet med det förfarande som anges i protokollet.

Enligt nämnda protokoll ska Europeiska kommissionen, Europaparlamentet och rådet översända sina utkast till lagstiftningsakter till de nationella parlamenten för att dessa ska kunna ta ställning till om förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

Riksdagen ska i enlighet med 9 kap. 20 § andra stycket riksdagsordningen pröva om lagstiftningsakten strider mot subsidiaritetsprincipen.

Förslagets förenlighet med subsidiaritetsprincipen

Kommissionens bedömning av tillämpningen av subsidiaritetsprincipen

Det finns redan en rättslig ram på EU-nivå för politik om balans mellan arbete och privatliv, bl.a. direktivet om föräldraledighet. Detta belyser den gemensamma överenskommelsen att åtgärder behöver vidtas på EU-nivå på detta område, i enlighet med subsidiaritetsprincipen.

De befintliga rättsliga åtgärderna är inte tillräckliga för att tackla utmaningarna med att kombinera arbete och familjeansvar på ett bra sätt i dagens socioekonomiska verklighet. De är inte heller tillräckliga för att säkerställa jämställdhet när det gäller möjligheter på arbetsmarknaden och behandling på arbetsplatsen.

Kvinnorna bär fortfarande det största omsorgsansvaret, eftersom den nuvarande rättsliga ramen är otillräcklig när det gäller att uppmuntra och underlätta en mer jämställd fördelning av familjeansvaret och arbete mellan kvinnor och män. Det finns många medlemsstater som antingen inte har vidtagit några åtgärder alls eller som inte har vidtagit tillräckliga åtgärder vad gäller pappaledighet, ledighet för vård av anhörig (där det för närvarande inte finns några bestämmelser på EU-nivå) och flexibla arbetsformer. Bland de medlemsstater som har rättsliga bestämmelser, ser man dessutom att villkoren varierar (t.ex. för lönen). Detta leder i sin tur till ojämlika rättigheter, ojämlikt

skydd för medborgarna på olika håll i EU och skillnader i hur arbetsmarknaderna fungerar.

Därför kan moderniseringen av den befintliga rättsliga ramen, som strävar efter att uppnå gemensamma miniminormer för politiken om balans mellan arbete och privatliv, enbart göras på EU-nivå och inte på medlemsstatsnivå.

Utifrån den analys som gjorts av problemet och de uppgifter som för närvarande finns tillgängliga om detta ämne är följande tydligt:

- Enbart när det finns EU-lagstiftning finns det också lagstiftning i varje medlemsstat.
- Enbart åtgärder på EU-nivå kommer att säkerställa att tillräckliga framsteg görs i alla medlemsstater.
- Enbart ingripande på EU-nivå kan mildra den nuvarande trenden i vissa medlemsstater att försämra möjligheterna till balans mellan arbete och privatliv.
- Enbart åtgärder på EU-nivå kommer att tackla skillnaderna mellan befintliga nationella rättsliga bestämmelser om pappaledighet, föräldraledighet och ledighet för vård av anhörig samt om flexibla arbetsformer. Åtgärder på EU-nivå kommer samtidigt inte att hindra medlemsstaterna från att erbjuda ett högre skydd.
- Enbart åtgärder på EU-nivå kommer att leda till att vi har gemensamma minimikrav för balans mellan arbete och privatliv som stöder jämställdhet vad gäller möjligheter på arbetsmarknaden och behandling på arbetsplatsen. Gemensamma miniminormer är särskilt viktigt i samband med fri rörlighet för arbetstagare och friheten att tillhandahålla tjänster på EU:s inre marknad.

Mot bakgrund av ovanstående argument är det berättigat att lagstifta och vidta politiska åtgärder på detta område på EU-nivå.

När det gäller proportionalitetsprincipen skriver kommissionen att den efter att ha konstaterat mervärdet av att ingripa på EU-nivå, har valt det rättsliga instrument för genomförandet som garanterar att graden av ingripande hålls på den lägsta nivå som är absolut nödvändig för att säkerställa att målen i förslaget uppnås.

Direktivet respekterar väletablerade nationella system för ledighet och flexibla arbetsformer, liksom även möjligheten för medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter att besluta om de särskilda bestämmelserna.

På detta sätt minnar åtgärderna på EU-nivå så mycket utrymme för enskilda och nationella beslut som möjligt, samtidigt som målsättningen att öka kvinnornas deltagande på arbetsmarknaden och jämställdheten mellan könen uppnås. Proportionalitetsprincipen efterlevs vad gäller de identifierade problemens storleksklass och natur.

Regeringens bedömning av tillämpningen av subsidiaritetsprincipen

Regeringen konstaterar att det på EU-nivå redan finns bestämmelser om föräldraledighet och att det s.k. mammaledighetsdirektivet ger rätt till ledighet med ersättning. Regeringen har inga invändningar mot kommissionens bedömningar av subsidiaritetsprincipen. När kommissionen 2008 lämnade förslag om ändrat mammaledighetsdirektiv framförde Sverige inte någon invändning mot kommissionens bedömning av subsidiaritetsfrågan. Regeringen gör också mot denna bakgrund bedömningen att det nu lämnade förslaget står i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen.

Regeringen menar att förslaget kan bidra till ökat arbetskraftsdeltagande bland kvinnor i alla EU:s medlemsstater genom modernare regler för både mammor och pappor om att kombinera arbete och privatliv. Endast åtgärder på EU-nivå kan ge ökad tillväxt i hela EU och bidra till förbättrade förutsättningar för fri rörlighet för arbetstagare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser inledningsvis att Sverige ska delta fullt ut, aktivt och konstruktivt i EU-samarbetet. Behovet av samarbete på lämpliga och relevanta nivåer har inte minskat.

Utskottet instämmer i kommissionens, och även regeringens, bedömning att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Utskottet konstaterar att det redan finns regler om föräldraledighet på EU-nivå och att det s.k. mammaledighetsdirektivet ger rätt till såväl ledighet som ersättning. Liksom kommissionen konstaterar utskottet vidare att det, trots befintlig reglering, fortfarande finns stora utmaningar när det gäller möjligheter att kombinera arbete och familjeansvar i många av EU:s medlemsstater. Det visar att syftet med förslaget – att säkerställa jämställdhet mellan kvinnor och män när det gäller möjligheter på arbetsmarknaden och behandling på arbetsplatsen – inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås genom åtgärder endast av medlemsstaterna själva.

Utskottet menar liksom kommissionen och regeringen att förslaget kan bidra till ökat arbetskraftsdeltagande bland kvinnor i alla EU:s medlemsstater, vilket är positivt för EU:s konkurrenskraft och tillväxt. Detta påverkar även förutsättningarna för hela EU-samarbetet. I en sådan situation är det rimligt att EU ställer krav på varje enskilt medlemsland att garantera goda levnadsvillkor för sina medborgare. Det som förslaget syftar till, att införa minimikrav om bl.a. föräldraledighet, innebär utökade möjligheter att sätta press på länder med alltför ogynnsamma förutsättningar i fråga om att nå en jämställd fördelning av familjeansvar och arbete mellan kvinnor och män.

Enligt utskottet är den sociala dimensionen av väsentlig betydelse också för att den fria rörligheten i Europa ska fungera. Det europeiska samarbetet skapar välstånd för och sammanhållning mellan människor i Europa. För att tillväxten och konkurrenskraften ska öka samtidigt som våra samhällen ska hålla ihop

krävs det också sociala reformer, bl.a. när det gäller balans mellan arbete och privatliv.

Enligt utskottet hör reformer om rätt till föräldraledighet för kvinnor och män till de avgjort viktigaste när det gäller att skapa förutsättningar för en hög sysselsättningsgrad bland kvinnor. I sammanhanget bör det framhållas att ett antagande av direktivförslaget inte hindrar medlemsstater att erbjuda ett mer omfattande skydd. Utskottet bedömer att Sverige i huvudsak uppfyller direktivförslagets krav, men tar i dagsläget inte ställning till detaljerna i förslaget som kommer att förhandlas och bearbetas.

Sammantaget anser utskottet att kommissionens förslag inte strider mot subsidiaritetsprincipen och föreslår att riksdagen beslutar att inte lämna ett motiverat yttrande och lägger utlåtandet till handlingarna.

Reservationer

1. Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare (M, C, KD)

av Jessika Roswall (M), Niklas Wykman (M), Annika Qarlsson (C), Christian Holm Barenfeld (M), Désirée Pethrus (KD) och Erik Andersson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen beslutar att lämna ett motiverat yttrande till Europaparlamentets rådets och kommissionens ordförande med den lydelse som framgår av utskottets förslag i bilaga 2.

Ställningstagande

Det övergripande syftet med förslaget uppges vara att säkra genomförandet av principen om jämställdhet mellan män och kvinnor när det gäller tillträde till och förutsättningar i arbetslivet. Vi ställer oss givetvis bakom denna grundläggande målsättning och i den meningen delar vi utskottets syn på t.ex. ett ökat arbetskraftsdeltagande för kvinnor som något eftersträvansvärt. I Sverige likaväl som i andra EU-länder finns det behov av åtgärder för att åstadkomma ökad jämställdhet, bl.a. rätt till ledighet och möjlighet till flexibla arbetsformer för arbetstagare. Enligt vår uppfattning bidrar ökad jämställdhet till ekonomisk utveckling genom att både kvinnors och mäns potential tas till vara. Åtgärder med detta syfte bör dock inte vidtas på EU-nivå. Tvärtom anser vi att ökad jämställdhet i arbetslivet bäst uppnås genom åtgärder som vidtas av medlemsstaterna själva.

Det finns flera skäl för en sådan bedömning. Till att börja med är det inte sannolikt, som regeringen tycks anse, att den svenska välfärden och jämställdheten på något sätt skulle förbättras genom att man kompromissar med övriga medlemsstater. Inte minst när det gäller regler för föräldraledighet är detta en fråga för varje medlemsstat att ta initiativ till. Över huvud taget när det gäller familjepolitiken motsätter vi oss alltför mycket inblandning – staten bör inte detaljstyra och EU-kommissionen bör inte styra alls. Till skillnad från kommissionen, och utskottet, anser vi att det är medlemsstaternas eget ansvar att se till att det finns tillräcklig lagstiftning på plats för att kvinnor och män ska kunna förena arbete och familjeliv.

Dessutom anser vi att EU i dessa tider borde fokusera på att möta andra problem. Brexit gör det angeläget att fokusera på områden som skapar verkligt mervärde för medborgarna och stärker EU:s legitimitet. Den utmaning som

brexit innebär för sammanhållningen inom unionen riskerar att leda till att det blir svårare att få en samsyn kring väsentliga strategiska frågor, t.ex. den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Väl genomförda och sammanhållna förhandlingar med Storbritannien bör alltså stå högst på dagordningen under de närmaste åren.

Därutöver bör ett starkt Europasamarbete, liksom tidigare, handla om EU:s inre marknad, arbetet mot den organiserade och gränsöverskridande brottsligheten liksom om arbetet för en bättre och mer effektiv klimatpolitik. Hit hör också samarbetet mot terrorism och för en solidarisk och hållbar migrationspolitik. Till skillnad från utskottet anser vi att arbetsmarknads- och jämställdhetspolitiken inte hör hit. Dessa frågor är förvisso fundamentala för alla medlemsstater, men här finns ingen gränsöverskridande dimension och här handlar det inte om den fria rörligheten. Ett förstärkt erfarenhetsutbyte är och bör förbli den främsta samarbetsformen på det socialpolitiska området för EU. Det är i dagsläget inte nya överstatliga projekt som är svaret på den oro och det missnöje vi ser bland många medborgare i EU:s länder.

I sammanhanget bör också påpekas att det förhållande som regeringen hänvisar till – att Sverige inte gjorde någon invändning mot kommissionens bedömning av subsidiaritetsfrågan när kommissionen 2008 lämnade förslag om ändrat mammaledighetsdirektiv – är förvånande. Vid tillfället gjorde Sverige inte någon subsidiaritetsprövning av förslaget – Lissabonfördraget hade då inte trätt i kraft – och det framstår därför som märkligt att regeringen med detta som utgångspunkt drar slutsatsen att det nu lämnade förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Dessutom gällde 2008 års förslag ändring av ett redan befintligt direktiv, vilket nu inte är fallet. Och även om man vid det tillfället hade gjort en prövning och funnit att förslaget inte stred mot subsidiaritetsprincipen är det nu aktuella förslaget mer långtgående och har ett bredare tillämpningsområde, och därför hade en sådan bedömning knappast kunnat tjäna som vägledning. En jämförelse mellan de olika förslagen är därmed inte relevant.

Sammantaget anser vi att kommissionens förslag strider mot subsidiaritetsprincipen och vi föreslår därför att riksdagen lämnar ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande med den lydelse som framgår av bilaga 2.

2. Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare (SD)

av Sven-Olof Sällström (SD) och Paula Bieler (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen beslutar att lämna ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande med den lydelse som framgår av utskottets förslag i bilaga 3.

Ställningstagande

Det avgörande för Sverigedemokraterna är att Sverige har inflytande över de beslut som berör Sverige. Vi är öppna för samarbete med andra länder, men när det gäller EU-samarbetet menar vi att det har utvecklats i en alltför federalistisk riktning. Vi ser med stor oro på maktförskjutningen mot Bryssel. För varje år skickas alltmer beslutanderätt från Sverige till en EU-apparat utan insyn och folklig förankring.

Sverigedemokraterna tror att de europeiska nationerna är väl skickade att själva, utan pekpinnar från EU, bedöma sina ekonomiska möjligheter och prioritera utifrån sina egna behov. Enligt vår mening bör arbetsmarknads- och jämställdhetspolitiken i alla dess former vara en fråga för respektive medlemsstat och inte en fråga för EU på någon nivå.

När det gäller jämställdhetsfrågor och bl.a. fördelningen av det familjerelaterade omsorgsarbetet anser Sverigedemokraterna att politikens roll bör vara att underlätta tillvaron för såväl kvinnor som män i de livssituationer som de själva valt, oavsett om dessa val följer traditionella könsnormer eller inte. Åtgärder med detta syfte ska dock inte vidtas på EU-nivå. Till skillnad från kommissionen, och utskottet, anser vi att det är medlemsstaternas eget ansvar att se till att det finns tillräcklig lagstiftning på plats när det gäller t.ex. föräldraledighet och annat omsorgsarbete.

Kommissionens förslag strider alltså mot subsidiaritetsprincipen, och vi föreslår därför att riksdagen lämnar ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande med den lydelse som framgår av bilaga 3.

BILAGA 1

Förteckning över prövade förslag

Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU (KOM(2017) 253).

BILAGA 2

Reservanternas förslag till motiverat yttrande från Sveriges riksdag (reservation 1)

Mot bakgrund av prövningen av subsidiaritetsprincipens tillämpning i kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU, som redovisas i arbetsmarknadsutskottets utlåtande 2016/17:AU17 Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare, anser riksdagen att det aktuella förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen.

Skälen till riksdagens bedömning är följande.

Det övergripande syftet med förslaget uppges vara att säkra genomförandet av principen om jämställdhet mellan män och kvinnor när det gäller tillträde till och förutsättningar i arbetslivet. Riksdagen ställer sig givetvis bakom denna grundläggande målsättning. I Sverige likaväl som i andra EU-länder finns det behov av åtgärder för att åstadkomma ökad jämställdhet, bl.a. rätt till ledighet och möjlighet att be om flexibla arbetsformer. Enligt riksdagen bidrar ökad jämställdhet till ekonomisk utveckling genom att både kvinnors och mäns potential tas till vara. Åtgärder med detta syfte bör dock inte vidtas på EU-nivå.

Det finns flera skäl för en sådan bedömning. Riksdagen anser att det inte är sannolikt att den svenska välfärden och jämställdheten på något sätt skulle förbättras genom att man kompromissar med övriga medlemsstater. Inte minst när det gäller regler för föräldraledighet är detta en fråga för varje medlemsstat att ta initiativ till. Över huvud taget när det gäller familjepolitiken motsätter sig riksdagen alltför mycket inblandning – staten bör inte detaljstyra och EU-kommissionen bör inte styra alls. Till skillnad från kommissionen anser riksdagen att det är medlemsstaternas eget ansvar att se till att det finns tillräcklig lagstiftning på plats för att kvinnor och män ska kunna förena arbete och familjeliv.

Dessutom anser riksdagen att EU i dessa tider borde fokusera på att möta andra problem. Brexit gör det angeläget att fokusera på områden som skapar verkligt mervärde för medborgarna och stärker EU:s legitimitet. Den utmaning som brexit innebär för sammanhållningen inom unionen riskerar att leda till att det blir svårare att få en samsyn kring väsentliga strategiska frågor, t.ex. den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Väl genomförda och sammanhållna förhandlingar med Storbritannien bör alltså stå högst på dagordningen under de närmaste åren.

Därutöver bör ett starkt Europasamarbete, liksom tidigare, handla om EU:s inre marknad, arbetet mot den organiserade och gränsöverskridande brottsligheten liksom om arbetet för en bättre och mer effektiv klimatpolitik. Hit hör också samarbetet mot terrorism och för en solidarisk och hållbar

migrationspolitik. Riksdagen anser att arbetsmarknads- och jämställdhetspolitiken inte hör hit. Dessa frågor är förvisso fundamentala för alla medlemsstater, men här finns ingen gränsöverskridande dimension och här handlar det inte om den fria rörligheten. Ett förstärkt erfarenhetsutbyte är och bör förbli den främsta samarbetsformen på det socialpolitiska området för EU. Det är i dagsläget inte nya överstatliga projekt som är svaret på den oro och det missnöje vi ser bland många medborgare i EU:s länder.

Riksdagen noterar, liksom kommissionen, att det redan finns en rättslig ram på EU-nivå för politik om balans mellan arbete och privatliv, t.ex. föräldraledighetsdirektivet och det s.k. mammaledighetsdirektivet. Direktivförslaget om balans mellan arbete och privatliv är dock mer långtgående och har ett bredare tillämpningsområde, och därför håller riksdagen inte med kommissionen om att den befintliga EU-regleringen kan vara vägledande vid den nu aktuella subsidiaritetsprövningen.

Som förslaget ser ut finns det enligt riksdagen inte tillräckliga skäl att vidta åtgärder på EU-nivå. Riksdagen anser att målet att skapa ett mer jämställt deltagande i arbetslivet, och mer specifikt att skapa balans mellan arbete och privatliv, bättre kan uppnås genom nationella åtgärder.

BILAGA 3

Reservanternas förslag till motiverat yttrande från Sveriges riksdag (reservation 2)

Mot bakgrund av prövningen av subsidiaritetsprincipens tillämpning i kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU, som redovisas i arbetsmarknadsutskottets utlåtande 2016/17:AU17 Subsidiaritetsprövning av direktivförslag om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare, anser riksdagen att det aktuella förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen.

Skälen till riksdagens bedömning är följande.

Enligt riksdagen är det avgörande att Sverige har inflytande över de beslut som berör Sverige. Riksdagen är öppen för samarbete med andra länder, men när det gäller EU-samarbetet anser riksdagen att det har utvecklats i en alltför federalistisk riktning. Riksdagen ser med stor oro på maktförskjutningen mot Bryssel. För varje år skickas alltmer beslutanderätt från Sverige till en EU-apparat utan insyn och folklig förankring.

Enligt riksdagen är de europeiska nationerna väl skickade att själva, utan pekpinna från EU, bedöma sina ekonomiska möjligheter och prioritera utifrån sina egna behov. Enligt riksdagens mening bör arbetsmarknads- och jämställdhetspolitiken i alla dess former vara en fråga för respektive medlemsstat och inte en fråga för EU på någon nivå.

När det gäller jämställdhetsfrågor och bl.a. fördelningen av det familjerelaterade omsorgsarbetet anser riksdagen att politikens roll bör vara att underlätta tillvaron för såväl kvinnor som män i de livssituationer som de själva valt, oavsett om dessa val följer traditionella könsnormer eller inte. Åtgärder med detta syfte ska dock inte vidtas på EU-nivå. Till skillnad från kommissionen anser riksdagen att det är medlemsstaternas eget ansvar att se till att det finns tillräcklig lagstiftning på plats när det gäller t.ex. föräldraledighet och annat omsorgsarbete. När det gäller jämställdhetsfrågor överlag finns det enligt riksdagen över huvud taget inte skäl att vidta åtgärder på EU-nivå.

Mot denna bakgrund anser riksdagen att kommissionens förslag strider mot subsidiaritetsprincipen.